

Den Haag, 19 oktober 2017

Betreft: Advies over de compensatie van de Alleenstaande Ouderkop (ALO)
Referentie: LCR/17-0070/GvdM/ER

Geachte minister,

De Landelijke Cliëntenraad (LCR) stuurt u hierbij haar advies over de compensatie van de Alleenstaande Ouderkop (ALO).

In 2015 is de alleenstaande oudertoeslag uit de bijstand verdwenen. Daar kwam de Alleenstaande Ouderkop voor in de plaats, onderdeel van de Wet Hervorming Kindregelingen.

Onmiddellijk ontstond het probleem dat de definitie van alleenstaande ouder, zoals deze door gemeenten in het kader van de bijstand wordt gehanteerd, niet volledig overeenkomt met de definitie zoals deze door de belastingdienst wordt gehanteerd.

De groep alleenstaande ouders die volgens de belastingdienst een toeslagpartner heeft komt niet in aanmerking voor de Alleenstaande Ouderkop. Dit is het geval in bijzondere situaties, bijvoorbeeld waar sprake is van een partner in GGz-kliniek, in detentie of in het buitenland. Er kan dus in individuele situaties sprake zijn van een aanzienlijke inkomensachteruitgang. Vooral nog is de oplossing van dit probleem gezocht in toestaan van gemeenten om in deze bijzondere situaties bijzondere bijstand te verstrekken.

De LCR heeft zich vanaf het ontstaan van deze bijzondere situatie zorgen gemaakt over het risico van niet-gebruik van deze mogelijkheid van bijzondere bijstand. Ook de Eerste Kamer ziet het risico van niet-gebruik en heeft om een oplossing gevraagd. Daarbij heeft de Eerste Kamer verzocht om een advies van de LCR over de conclusies van het BUS-E Monitor Alleenstaande Ouders.

Op basis van de conclusies van de BUS-E Monitor Alleenstaande Ouders is de LCR van mening dat de groep alleenstaande ouders in de bijzondere situatie geen of onvoldoende gebruik maakt van de mogelijkheid om de niet ontvangen ALO te compenseren door een aanvraag bijzondere bijstand. Het niet-gebruik van regelingen is al jaren een aandachtspunt van de LCR. In dat verband is het goed dat de belastingdienst de ALO automatisch verstrekt aan rechthebbenden. Dat heeft echter ook een keerzijde.

De alleenstaande ouder die tot de bijzondere groep behoort en dus de ALO niet ontvangt, moet bekend zijn met de mogelijkheid van de compensatie en de weg weten om deze aan te vragen. Hier liggen een vijftal hobbels:

- 1 Weet de alleenstaande ouder dat hij recht heeft op de ALO?
- 2 Ziet de alleenstaande ouder dat de ALO niet wordt toegekend?
- 3 Vervolgens weet zij/hij wat de reden van het niet toekennen van de ALO is?
- 4 Is zij/hij op de hoogte van de mogelijkheid dat het niet toekennen van de ALO in bijzondere situaties kan worden gecompenseerd door een beroep op de bijzondere bijstand?
- 5 Doet zij/hij daadwerkelijk een beroep op de bijzondere bijstand. Hier ligt nog altijd een hoge drempel die onder andere te maken heeft met schaamte.

De beste oplossing voor de alleenstaande ouders in de bijzondere situaties is volgens de LCR het gelijk trekken van de definitie van alleenstaande ouder zoals deze door de gemeente (werd/wordt) gehanteerd bij het verstrekken van een bijstandsuitkering met de definitie alleenstaande ouder in de Wet Hervorming Kindregeling. Deze oplossing leidt ertoe dat *alle* alleenstaande ouders 'automatisch' de ALO ontvangen. Er hoeft dan niet meer gezocht te worden naar een compensatieregeling.

Als het lapwerk blijft en het bieden van een compensatie via de bijzondere bijstand wordt voortgezet, dan dient dit beter in de Participatiewet te worden verankerd.

Dat betekent voor de LCR dat de compensatie in de Participatiewet wordt benoemd, bijvoorbeeld onder artikel 35 van de Participatiewet in een apart lid danwel als een bijzondere vorm van een inkomenstoeslag (naast individuele inkomenstoeslag en individuele studietoeslag).

En dat gemeenten een verordeningsplicht krijgen. Waarbij in het kader van de verordeningsplicht wordt aangegeven wat de gemeenten in ieder geval moet regelen.

De LCR is gaarne bereid tot een nadere toelichting.

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Gerrit van der Meer
Voorzitter

Samenstelling Landelijke Cliëntenraad

- **Landelijke cliëntenorganisaties:** Vakcentrale voor Professionals/ Christelijk Nationaal Vakverbond (VCP/CNV), Ieder(in) (2 zetels voor het netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte), Centrale Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV, publieke sector), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV, private sector), Vertegenwoordiger organisaties van Minderheden (SMN, IOT), MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid.
- **Vertegenwoordigers van cliëntenraden:** cliëntenraden SVB en UWV.
- **Vertegenwoordigers van de gemeentelijke cliëntenparticipatie:** Mobility, cliëntenraden G4, vertegenwoordiger dak- en thuislozen.